

Devre : XI
İçtima : 2

S. SAYISI : 55

1959 Yılı

Petrol Dairesi Reislığı Bütçesi

Petrol Dairesi Reisliği 1959 yılı Bütçe kanunu lâyihası ve Bütçe Encümeni mazbatası (1/271)

T. C.

Başvekâlet

Kanunlar ve Kararlar

Tetkik Dairesi

Sayı : 71 - 829/3211

29 . XI . 1958

Türkiye Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

Petrol Dairesi Reisliği 1959 yılı bütçesi hakkında hazırlanan ve Yüksek Meclise takdimi İera Vekilleri Heyetince 28 . XI . 1958 tarihinde kararlaştırılan kanun lâyihasının, esbabı mucibe ve ilişkileriyle birlikte, sunulduğunu saygılarımla arz ederim.

Başvekil

A. Menderes

MASRAF BÜTÇESİ GEREKÇESİ

F.	M.	
201	11	Memurlar maaşı : Geçen yıl tahsisatından 10 800 lira noksaniyle 394 700 lira tahsisat konulmuştur.
	12	Mukaveleliler maaşı : Geçen yıl tahsisatından 10 800 lira fazlasiyle 104 700 lira tahsisat konulmuştur.
	21	Açık maaş : Geçen yıl tahsisatı kâfi geleceği tahmin edilerek aynen konulmuştur.
202		Hizmetliler ücreti : Geçen yıl tahsisatından 6 800 lira fazlasiyle 102 425 lira tahsisat konulmuştur.
204		Ecnebi uzman ve hizmetlilerle bunlara yardımcı personelin ücretleri : Geçen yıl tahsisatından 65 000 lira fazlasiyle 150 000 lira tahsisat konulmuştur.
206	11	Çocuk zammı : Geçen yıl tahsisatından 5 000 lira noksaniyle 5 000 lira tahsisat konulmuştur.
	21	Doğum yardımı : Geçen yıl tahsisatı kâfi geleceği tahmin edilerek aynen konulmuştur.
	31	Ölüm yardımı : Geçen yıl tahsisatı kâfi geleceği tahmin edilerek aynen konulmuştur.
207		Ecnebi dil bilenlere 3656 sayılı Kanunun 5 nci maddesi gereğince ödenecek ödemeler : Geçen yıl tahsisatından 1 499 lira noksaniyle 1 lira tahsisat konulmuştur.

F. M.

- 209 11 % 5 emekli ve % 25 giriş kesenekleriyle artış farkları karşılığı :
Geçen yıl tahsisatından 235 lira fazlasıyla 20 445 lira tahsisat konulmuştur.
- 12 % 1 Ek karşılıklar :
Geçen yıl tahsisatından 258 lira noksaniyle 3 708 lira tahsisat konulmuştur.
- 13 Emekli ikramiyesi :
Geçen yıl tahsisatı kâfi geleceği tahmin edilerek aynen konulmuştur.
- 14 Sandık yönetim masraflarına iştirak hissesi :
Geçen yıl tahsisatı kâfi geleceği tahmin edilerek aynen konulmuştur.
- 15 Diğer ödemeler :
Geçen yıl tahsisatı kâfi geleceği tahmin edilerek aynen konulmuştur.
- 210 Temsil tahsisatı (6326 sayılı Kanununun 18 nci maddesinin a fıkrası) :
Geçen yıl tahsisatı kâfi geleceği tahmin edilerek aynen konulmuştur.
- 229 Memur, Hizmetli, Emekli, Dul ve Yetim aylıklarında yapılacak değişikliklerin gerek-
tirdiği her türlü masraflar karşılığı :
Yeni ihdas edilmekle.
- 301 10 Kırtasiye :
Geçen yıl tahsisatından 4 000 lira fazlasıyla 10 000 lira tahsisat konulmuştur.
- 20 Döşeme :
Geçen yıl tahsisatı kâfi geleceği tahmin olunarak aynen konulmuştur.
- 30 Demirbaş :
Geçen yıl tahsisatından 1 000 lira fazlasıyla 5 000 lira tahsisat konulmuştur.
- 40 Öteberi :
Geçen yıl tahsisatından 5 000 lira fazlasıyla 10 000 lira tahsisat konulmuştur.
- 50 Aydınlatma :
Geçen yıl tahsisatından 3 500 lira fazlasıyla 6 000 lira tahsisat konulmuştur.
- 60 Isıtma :
Geçen yıl tahsisatından 21 999 lira fazlasıyla 22 000 lira tahsisat konulmuştur.
- 303 Basılı kâğıt ve defterler :
Geçen yıl tahsisatından 4 000 lira fazlasıyla 12 000 lira tahsisat konulmuştur.
- 304 11 Posta telgraf ve telefon ücret ve masrafları :
Geçen yıl tahsisatı kâfi geleceği tahmin edilerek aynen konulmuştur.
- 21 Telefon masrafları :
Geçen yıl tahsisatından 20 000 lira fazlasıyla 27 000 lira tahsisat konulmuştur.
- 305 Kira bedeli :
Geçen yıl tahsisatı kâfi geleceği tahmin edilerek aynen tahsisat konulmuştur.
- 306 Giycekler :
Geçen yıl tahsisatından 2 500 lira fazlasıyla 4 500 lira tahsisat konulmuştur.
- 307 10 Daimî vazife harcırahı :
Geçen yıl tahsisatı kâfi geleceği tahmin edildiğinden aynen tahsisat konulmuştur.
- 20 Muvakkat vazife harcırahı :
Geçen yıl tahsisatı kâfi geleceği tahmin edildiğinden aynen tahsisat konulmuştur.
- 40 Enebi memleketler harcırahı :
Geçen yıl tahsisatından 27 500 lira fazlasıyla 40 000 lira tahsisat konulmuştur.

F.	M.
	50 Enebi uzman ve hizmetlilerle bunlara yardımcı personelin harcırah ve başka masrafları : Geçen yıl tahsisatından 7 000 lira fazlasıyla 22 000 lira tahsisat konulmuştur.
308	4598 sayılı Kanun gereğince ödenecek tedavi masrafları ve harcırahları : Geçen yıl tahsisatından 2 000 lira fazlasıyla 6 000 lira tahsisat konulmuştur.
309	21 Taşıt masrafları : Geçen yıl tahsisatından 2 000 lira fazlasıyla 4 000 lira tahsisat konulmuştur.
	22 Onarma masrafları : Geçen yıl tahsisatından 2 000 lira fazlasıyla 4 000 lira tahsisat konulmuştur.
403	Temsil masrafları : Geçen yıl tahsisatından 1 000 lira fazlasıyla 4 000 lira tahsisat konulmuştur.
407	30 Geriverilecek paralar : Geçen yıl tahsisatı kâfi geleceğinden aynen tahsisat konulmuştur.
	40 Mahkeme harçları : Geçen yıl tahsisatı kâfi geleceğinden aynen tahsisat konulmuştur.
417	10 Petrol hakkı sahipleri tarafından ika olunacak zararların tazmini ve hasarların telâ- fisi maksadiyle yapılacak ödeme ve masraflar : Geçen yıl tahsisatı kâfi geleceğinden aynen tahsisat konulmuştur.
	20 İstimlâk olunacak arazilere ait istimlâk bedelleri karşılığı ve ilgili masraflar : Geçen yıl tahsisatı kâfi geleceğinden aynen tahsisat konulmuştur.
	30 6326 sayılı Petrol Kanununun 27, 38, 51, 52 ve 116 ncı maddelerinin gerektirdiği mas- raflar : Geçen yıl tahsisatı kâfi geleceğinden aynen tahsisat konulmuştur.
419	Mahkeme masrafları ile 6326 sayılı Kanunun 21 ncı maddesi gereğince komiserlere verilecek ücret ve masraflar : Geçen yıl tahsisatı kâfi geleceği tahmin edildiğinden aynen konulmuştur.
446	6085 sayılı Kanunun 56 ncı maddesi gereğince sigorta fonu karşılığı : Yeni ihdas edilerek 100 lira konulmuştur.
447	7126 sayılı Kanunun 37 ncı maddesi gereğince sivil müdafaa fonu karşılığı : Kanun yeni kabul edilmiş olduğundan geçen yıl olmuyan bu fasıl yeni ihdas edilerek 1 408 lira tahsisat konulmuştur.
451	10 Satınalma ve abone : Geçen yıl tahsisatından 5 000 lira fazlasıyla 10 000 lira tahsisat konulmuştur.
	20 Başka her çeşit masraflar : Geçen yıl tahsisatından 1 500 lira fazlasıyla 4 000 lira tahsisat konulmuştur.
501	Geçen yıl borçları : Geçen yıl tahsisatından 275 lira fazlasıyla 10 000 lira tahsisat konulmuştur.
502	10 Eski yıl borçları (1954 - 1957) : Geçen yıl tahsisatı kâfi geleceği tahmin olunarak aynen tahsisat konulmuştur.
505	Hükme bağlı borçlar : Geçen yıl tahsisatından 5 000 lira fazlasıyla 6 000 lira tahsisat konulmuştur.

VARİDAT BÜTÇESİ GEREKÇESİ

F. M.

- 1 1 Yatırımlar dışında kalan Hazine yardımı :
Aşağıda kendi fasıllarında izah edildiği veçhile Petrol Dairesinin geliri 1 811 674 lira ve geçen yıldan devreden nakit mevcudu 300 000 lira olup ceman yekûn 2 111 674 lira tahmin edilmiştir.
1959 yılı (A) işaretli cetvel yekûnu 1 407 188 lira olduğundan her ikisi arasında 704 486 lira gelir fazlası mevcut bulunmakla 1959 malî yılında Hazine yardımına ihtiyacolmadığı.
- 2 Petroldan Devlet hakkı :
Bu varidat 1 811 674 lira olarak tahmin edilmiştir. Altı bölgede 20 şirket 210 sahada 9 717 821 hektar arazide petrol araştırmaktadır. 6326, 6558, 6987 sayılı kanunlara göre bu sahalardan bir kısmının birinci ve ikinci, diğer kısmının da 3 ncü ve 4 ncü senelerini ikmal ettiğinden Devlet hakkı tutarı ile 69 ncü maddeye göre işletme sahalarnın Devlet hakkı tutarı.
1 795 032 55 1959 yılı 57 nci maddeye göre Devlet hakkı
16 640 1959 yılı 69 ncü maddeye göre Devlet hakkı

---

1 811 672 55

Devlet hakkının sureti

Ruhsat adedi	Gün	50 kuruşa tâbi saha Hektar		Tutarı		Gün	100 kuruşa tâbi saha Hektar		Tutarı	
		Lira	K.	Lira	K.		Lira	K.		
141						365	6 516 975	6 516 975	00	
1	20	49 466		1 335	23	345	49 466	46 755	51	
3						329	148 470	133 826	25	
1						328	33 880	30 345	58	
10						326	448 489	400 567	95	
2						295	96 920	78 332	58	
1						265	1 000	726	03	
4	101	192 802		26 675	31	264	192 802	139 451	17	
3	102	146 622		20 486	91	263	146 622	105 648	04	
1						258	50 000	35 342	45	
3						252	133 896	92 443	14	
8	198	396 581		107 565	66	167	396 581	181 449	29	
8	213	391 235		114 134	74	152	391 235	162 925	12	
1	318	11 800		5 140	27	47	11 800	1 519	45	
4	340	195 566		91 085	45	25	195 566	13 394	93	
6	353	297 279		143 728	51	12	297 229	9 771	91	
1	356	49 972		24 369	90	9	49 972	1 232	18	
12	365	556 918		278 459	00					
<hr/> 210		<hr/> 2 288 191		<hr/> 813 000	<hr/> 98		<hr/> 9 160 903	<hr/> 7 950 706	<hr/> 58	

hesabı aşağıda gösterilmiştir

Gün	150 kuruşa tâbi saha Hektar	Tutarı		Saha yekûnu Hektar	Tahakkuk yekûnu		% 20	
		Lira	K.		Lira	K.	Lira	K.
				6 516 975	6 516 975	00	1 303 395	00
				49 466	48 110	74	96 221	15
36	148 470	21 965	41	148 470	155 791	66	31 158	33
37	33 880	5 151	57	33 880	35 497	15	7 099	43
39	448 489	71 880	93	448 489	472 448	88	94 489	78
70	96 920	27 880	98	96 920	106 213	56	21 242	71
100	1 000	410	96	1 000	1 136	99	227	40
				192 802	166 126	48	32 225	30
				146 622	126 134	95	25 226	99
107	50 000	21 986	25	50 000	57 328	70	11 465	74
113	133 896	62 179	09	133 896	154 622	23	30 924	45
				396 581	289 014	95	57 802	99
				391 235	277 059	86	55 411	97
				11 800	6 659	72	1 331	94
				195 566	104 480	38	20 896	08
				297 229	153 500	42	30 700	08
				49 972	25 602	08	5 120	41
				556 918	278 459	00	55 691	80
	912 655	211 455	19	9 717 821	8 975 162	75	1 795 032	55

	Lira	K.
6326 sayılı K. 57'nci maddeye göre 1959 yılında tahsil edilecek devlet hakkı	1 795 032	55
6326 sayılı K. 69'uncü maddeye göre 1959 yılında devlet hakkı miktarı işletme sahası 2 080	16 640	00
1959 yılında tahakkuk edecek devlet hakkı miktarı	1 811 672	55

F.	M.
3	Müteferrik varidat : Bu faslın muhafazası için 1 lira konulmuştur.
4	Teberrular : Bu faslın muhafazası için 1 lira konulmuştur.
5	Geçen yıldan devreden nakit mevcudu: Bütçenin hazırlandığı zaman bir taraftan banka mevcudu ve malî yıl sonuna kadar Hazine yardımı şeklinde olan varidat ve malî yıl sonuna kadar yapılacak tediyat göz önünde bulundurularak bunlar arasında devredilecek nakit mevcudunu teşkil eden 300 000 lira olarak tahmin edilmiştir.

Rapor

Yüksek Bütçe Komisyonu Reisliğine

Tetkiki tarafımıza tevdi buyurulan Petrol Dairesinin 1959 senesi bütçesi mesnetler üzerinde araştırmalar yapıldıktan ve ilgililerle temas edildikten sonra uygun görülmüş ve bu maksatla hazırlanan rapor ilişikte takdim kılınmıştır.

Yüksek tasviplerine arz olunur.

Siird Mebusu
B. Erden

Adana Mebusu
R. Tekeli

Afyon K. Mebusu
N. Topcuoğlu

İsparta Mebusu
T. Tağlı

Kısım : I.

Arama ruhsatnameleri :

1958 yılında mevcutlara ilâveten 39 yeni arama ruhsatnamesi verilmiş ve 3 arama ruhsatnamesi de terk edilmiştir. Bu suretle arama ruhsatname sahaları 1957 sonunda 200 iken, bu miktar 1958 sonunda 236 ya yükselmiştir.

Arama ruhsatnamelerinin kapladığı mecmuu saha geçen senenin 92 277 Km.² sine mukabil, 107 335 Km.² ye baliğ olmuştur ki, bu da Türkiye'nin umum yüzölçüsünün 1/7 sini teşkil etmektedir.

Hak sahibi şirketler :

Bu yıl Türkiye'ye yeniden gelen bir Amerikan şirketine 8 arama ruhsatnamesi verilmiş ve Anadolu Tasfiyehaneleri Türk Anonim Şirketiyle, Marmara Şirketlerine birer tasfiyehane belgesi verilmiştir. Bu suretle, Petrol Kanununa göre arama ve işletme ruhsatnameleriyle belge alan şirketlerin adedi 23 e çıkmıştır.

Anadolu Tasfiyehanesi Türk Anonim Şirketi Türkiye'de tevziat yapan British Petroleum, Caltex, Mobil, Shell şirketleri tarafından kurulmuş olup, senelik kapasitesi 3 200 000 tonluk bir tasfiyehaneyi Mersin limanına yakın bir sahada kurmak için teşebbüslere geçmiştir.

Türk müteşebbisleri tarafından kurulan Marmara Petrol ve Rafineri Anonim Şirketi ise, Fransa'dan temin ettiği kredi ile Marmara sahilinde Büyük Çekmece'nin civarındaki arazi üzerinde tasfiyehane kurmak için teşebbüse geçmiştir.

Petrol şirketlerinin faaliyetleri :

Petrol şirketlerinin arama faaliyetleri 1958 yılında jeolojik istikşaf lar bakımından 1957 yılındaki hızla devam ettiği gibi, büyük masraflar icab ettiren sondaj ameliyelerinde de ehemmiyetli bir artış kaydedilmiştir. Şöyle ki :

a) Jeolojik istikşaf lar :

1958 yılı zarfında teferruatlı jeolojik ve jeofizik aramalar yapan şirketler, 1955, 1956 ve 1957 de iktisabettikleri arama sahalarının birçoklarında jeolojik istikşaf ların mühim kısmını tamamlamış bulunmaktadırlar. Bu etüdlerin müspet netice verdikleri yerlerde ise, şirketler peyderpey sondaj ameliyelerine başlamaktadırlar.

b) Sondajlar :

1957 senesi zarfında 10 sondaj makinasıyla 24 143 metre sondaj yapılmış olmasına mukabil, 1958 senesi zarfında 12 sondaj makinasıyla 46 816 metre sondaj ikmal edilmiştir. Bu sondaj ameliyesinde geçen seneye nazaran % 94 bir artış demektir.

Sene zarfında yapılan sondajlar iki yeni petrolü arazinin keşfedilmesine yol açmıştır. Bunlar Germik ve Kâhta strüktürlerindeki petrol keşifleridir.

Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı 1957 senesi zarfında 5 sondaj makinasıyla 12 465 m. sondaj yapmasına mukabil, 1958 senesi zarfında aynı sayıda sondaj makinasıyla % 55,84 nispetinde bir artış kaydederek 19 426 m. sondaj yapmışlardır.

Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığının Garzan petrol sahasında sene zarfında yapmış olduğu inkişaf sondajları bu sahanın daha vâsi bir rezervi ihtiva ettiğini göstermiştir. Sahanın vüsatini tesbit için çalışmalara devam edilmektedir.

Topco Calisiatic şirketlerinin Adıyaman vilâyetinin Kâhta kazası güneyinde, Kâhta strüktüründe sene zarfında açtıkları 3 sondaj petrolü olarak ikmal edilmiş olup, açılmakta olan Kâhta 4 sondajında da beklenen seviyede petrole tesadüf edilmiştir. Daha başka sondajların bu strüktürde açılacağı anlaşılmaktadır.

Kâhta petrolü 11 API derecesinde ağır kesafetli bir petrol olup, % 1,5 benzin, % 23,5 motorin, % 75 Fuel - Oil ve asfalt ihtiva etmektedir.

Şirketlerin arama için açtıkları sondajları 1957 senesi ile mukayeseli olarak gösterir cetvel eklenmiştir.

Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığının faaliyetleri

1958 yılı çalışmaları :

1958 yılında memleketin muhtelif bölgelerinde jeolojik ve jeofizik petrol araştırmaları yapılmış ve esas arama faaliyeti Siird bölgesine teksif edilerek, ortaklık iş programının çerçevesi dâhilinde petrol arama ve inkişaf sondajlarına devam edilmiştir. Bu çalışmalar neticesinde Raman ve Garzan'a ilâveten Germik mevkiinde üçüncü bir petrol sahası bulunmuştur. Pipe - Line şebekesine hemen bir boru hattı vasıtasıyla bağlanan Germik kuyusu istihsalinin de yardımıyla iş programında 316 000 ton olarak prevü edilen ham petrol istihsali fazlasiyle tahakkuk ettirilmiştir. 1958 yılında istihsal edilen 326 000 ton ham petrolden :

69 500	ton	Benzin
24 300	»	Motorin
161 000	»	Ağır mazut (Fuel - Oil)
43 300	»	Asfalt

imal olunmuştur. Bu mamullerden, tesislerin kendi ihtiyaçları için yapılan sarfiyat çıkarıldıktan sonra, (Yılın son 5 günü tahminî olmak üzere) :

65 300	ton	Benzin
17 900	»	Motorin
146 500	»	Ağır mazut (Fuel - Oil)
42 900	»	Asfalt

memleket ihtiyacında kullanılmak üzere satılmıştır.

Elde edilen bu mahsullerin döviz kıymeti yuvarlak olarak 10 milyon dolâr hesaplanmaktadır. Memlekette gittikçe artan bir nispette Batman'ın ifade ettiği ehemmiyet hakkında bir fikir vermek üzere Ankara'da bugün sarf edilen otomobil benzininden % 65 inin Türk malı olduğunu söyleyebiliriz.

Yeni İnkişaf lar :

Hükümetin direktiflerine tevfi kan, Türkiye petrollerinin istikbale muzaf çalışmalarıyla alâkalı olarak, ortaklık uhdesindeki petrol sahalarının developmanı ve rafineri tevsiine mütaallik projelerin tahakkuku için ihtiyaç duyulan 6 milyon dolârdan bugüne kadar 1 197 000 dolârı Amerikan yardımından ve 1 750 000 dolârı da Maliyeden olmak üzere ceman 3 000 000 dolâra yakın döviz tahsisi alınmış ve bu tahsislere göre lüzumlu malzeme müstaceliyet sırasıyla sipariş edilmiştir. Bu tahsislerden 1958 yılında ceman 1 988 300 dolârın fiilen transferi yapılmış olup, malzeme de peyderpey gelmiye başlamıştır. Tahsis bakiyesinin de transfer muameleleri ikmal edilmek üzeredir. Mezkûr projelerin tamamlanması için ihtiyaç bakiyesi olan 3 000 000 dolârın ise Koordinasyon Kararıyla döviz tahsisi mümkün hale girmiş bulunmaktadır. 1959 programına göre arama ve istihsal işleri daha da hızlandırılmak suretiyle 371 000 ton ham petrol elde edilecektir. Rafineri tevsi malzemesinden bir kısmının siparişi yapılmış olduğundan, 1959 yılında malzeme geldikçe montaja devam edilmek suretiyle, 1960 yılı zarfında rafineri kapasitesi, ilk kuruluşa nazaran, bir misli yükselmiş olacaktır.

1959 yılının yeni aramaları meyanında Reşan ve Sadak petrol strüktürlerinde yapılacak sondajlar da vardır.

Dairece yapılan teftiş ve kontroller :

1958 senesi zarfında Petrol Dairesi teknik elemanları vasıtasıyla şirketlerin arama ve inkişaf sondajları, sismik, gravimetrik, manyetometrik ve jeolojik ekipleri, sondaj kampları ve büro faaliyetleri teftiş ve kontrol edilmiştir.

Petrol ameliyatı için ithal olunan sermaye :

Şirketlerin faaliyete başladıkları tarihten 1957 yılı sonuna kadar nakit, malzeme, mütaahhitlere ödenen paralar ve sair haklar karşılığı olmak üzere ithal ettikleri kıymetler yekûnu 70 milyon lira iken, bu miktar 1958 senesinin sonu itibarıyla 150 525 597 liraya bâliğ olmuştur.

Devlet hakkı ve hisseleri :

1957 yılında Devlet hakkı 836 760 lira iken, 1958 yılında 620 270 lira fazlasıyla 1 457 030 lira olarak tahakkuk etmiştir.

1957 yılında Devlet Hissesi 1 730 266 lira iken, 1958 senesi 11 aylık tahsilât yekûnu 3 130 317 lira olup, bunun 829 644 lirası eski yıllar kuyubaşı fiyat farkı olarak 1958 yılında tahsil edilmiştir.

Netice :

1958 yılı zarfında yeniden bâzı şirketlerin Türkiye'de arama ve tasfiye ameliyeleri için Petrol Kanununa göre hak iktisabetmiş olmaları, daha evvelden alınmış haklar üzerinde büyük sermaye ve imkânlarla malik bir şirketin hak tesis etmek suretiyle Türkiye'deki faaliyetlerini artırması ve öteden beri arama faaliyetinde bulunan şirketlerin yeni sahalar almış olmaları ve sondaja geçen şirketlerin adedinin artması ve aynı zamanda daha ziyade kuyu açılması dolayısıyla petrol şirketlerinin Türkiye'ye olan alâkalarının arttığı görülmektedir.

1959 yılında yeni strüktürlerde petrol bulunulabileceği ümid olunmaktadır.

Kısım : II

1959 yılı Petrol Dairesi bütçesinin tahlili :

1959 yılı için tertibedilen bütçe gelirlerinin yekûnu 1 407 188 ve giderlerinin yekûnu 1 407 188 lira olarak tesbit edilmiştir. 1958 senesinde gelirler 1 025 128 ve giderler de 1 025 128 lira bulunmaktadır.

1959 yılı gelir ve giderlerinin ana hatları aşağıda gösterilmiştir

I - Varidat :	1958 Lira	1959 Lira
1. Hazineden yardım, yatırımlar dışında kalan masraflar için		
2. Petrolden Devlet Hakkı	725 126	1 107 186
3. Müteferrik varidat	1	1
4. Teberrular	1	1
5. Geçen yıldan devreden nakid mevcudu	300 000	300 000
	<u>1 025 128</u>	<u>1 407 188</u>
II - Masraflar :		
1. Personel masrafları	767 902	1 033 180
2. Yönetim masrafları	171 001	273 500
3. Daire hizmetliler ücretleri	74 500	83 508
4. Borçlar	11 725	17 000
	<u>1 025 128</u>	<u>1 407 188</u>

Tahmin edilen Devlet hakkı uygun görülmüştür.

1959 Gelirinin 1 811 674 lira olmasına mukabil, 6326 sayılı Petrol Kanununun 6987 Sayılı Kanunun 4 nci maddesi ile tadil edilen 22 nci maddesine göre, bu gelir Maliye Vekâleti (B) cetvelinin 27 nci fıshının 13 nci fıkrasına gelir kaydedilerek 6326 sayılı Kanunun 23 nci maddesine göre Petrol Dairesinin bütçesi nispetinde Maliye Vekâleti kendi bütçesinin 664 nci maddesine tahsisat koymasına icabettiğinden, bütçe tutarı olan 1 407 188 liradan nakit mevcudu olarak gösterilen 300 000 lira tenzil edildikte, 1 107 188 lira Petrol Dairesine verilmek üzere tahsisat konulması icabettir.

Söyle ki :

Lira

1 811 674	Petrol Dairesinin 1959 yılı geliri
300 000	Petrol Dairesinin 1958 yılından 1959 yılına devredeceği nakit mevcudu
2 111 674	Yekûn gelir (1959 geliri)
1 407 188	Petrol Dairesinin 1959 yılı bütçe yekûnu
704 486	Petrol Dairesinin gelirinden artan kısım olup, Maliye Vekâletine devredilen

Geçen yıldan devreden nakit mevcudu :

Muhtelif fasıllardan sağlanan tasarruflarla 1959 bütçe yılına 300 000 lira nakit devredileceği tahmin edilmiştir.

Masraf kısmına gelince :

Bütçe lâiyhasında kâfi izahat olduğundan, ayrıca üzerinde durulmamıştır.

Petrol arama sondaj faaliyetleri 1957 - 1958 mukayesesi

Şirketin unvanı	1957 metrajı	1958 metrajı	1957 ye göre artış miktarı % olarak
Türkiye petroleri	12 465	19 426	+ 55.84
Esso Standard	5 296	3 993	- 24.40
Topco Calisatic	3 220	4 439	+ 37.86
Turkish - American (Cizre)	2 336	3 109	+ 33.09
Turkish - American (İskenderun)	613		1958 de sondaj yapılmadı.
Tidewater Oil Company	213	4 663	
N. V. Turkse Shell		6 840	1958 de sondaja başlandı.
Bolsa Chica Oil Co.		3 201	> > > >
Mobil Exploration		1 145	> > > >
Yekûn	24 143	46 816	93.88
Makina adedi	10 aded	12 aded	20.00
Makina başına metraj	2 415	3 889	61.10

Bütçe Encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Bütçe Encümeni
Esas No: 1/271
Karar No: 45

3 . II . 1959

Yüksek Reisliğe

Petrol Dairesi Reisliği 1959 yılı bütçesi hakkında hazırlanan ve Yüksek Meclise arzı İcra Vekilleri Heyetince kararlaştırılıp Başvekâletin 29 . XI . 1958 tarihli ve 71 - 829/3211 sayılı tezeresiyle gönderilen kanun lâiyhası encümenimize havale edilmiş olmakla Sanayi Vekili ve Petrol Dairesi Reisi, Maliye Vekâleti mümessilleri hazır oldukları halde tetkik ve müzakere edildi.

Petrol Dairesi Reisliğinin 1959 yılı bütçesini encümenimiz namına tetkik eden raportörler heyetinin hazırlamış oldukları rapor mütalâa edildikten ve Petrol Dairesi Reisliğinin faaliyeti ile alakalı mevzular üzerinde vâkı sualler Hükümet mümessilleri tarafından cevaplandırıldıktan sonra bütçeye merbut (A/1) ve (B) işaretli cetvellerin müzakeresine geçilmiştir.

Petrol Dairesi Reisliğinin 1959 yılı masraf tertiplerini ihtiva eden (A/1) işaretli cetvel yekûnu geçen yıla nispetle 382 060 lira fazlasıyla 1 407 188 lira olarak tesbit ve teklif edilmiş olup fasıl ve maddeler üzerindeki artış ve eksilişlerin mucip sebepleri lâiyhanın gerekçesinde ayrı ayrı arz ve izah edilmiştir.

(A/1) işaretli cetvelin fasıl ve maddeleri üzerinde encümenimizde yapılan tetkik ve müzakereler neticesinde fasıl ve maddelere mevzu tahsisatın hizmetlere kifayet edeceği kanaatine varılarak Hükümetin teklifi veçhile aynen kabul edilmiştir.

Petrol Dairesi Reisliğinin 1959 yılı varidatını gösteren (B) işaretli cetvel yekûnu da geçen yıla nispetle 382 060 lira fazlasıyla 1 407 188 lira olarak tahmin ve tesbit edilmiştir.

Masraf tertiplerinin yekûnuna tekabül eden (B) işaretli vâridat cetveli yekûnu da encümenimizce aynen kabul edilmiştir.

Petrol Dairesi Reisliğinin 1959 yılı bütçe kanunu lâiyhası merbutatı bulunan cetvellerle bir-

likte Umumi Heyetin tasvibine arz edilmek üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Reis	Reisvekili
Balıkesir	Muğla
H. İmre	N. Özsan
Mazbata M.	Kâtip
İzmir	Diyarbakır
B. Bilgin	M. H. Ünal
Adana	Afyon K.
Muhalifim	M. A. Ülgen
R. Tekeli	
Ankara	Ankara
Muhalifim	Muhalifim
O. Alişiroğlu	İ. Seçkin
Antalya	Artvin
K. Akmanlar	H. Çeltikçioğlu
Artvin	Balıkesir
Y. Gümüsel	M. H. Timurtaş
Çorum	Çorum
H. Bulgurlu	Y. Gürsel
Denizli	Edirne
A. R. Karaca	M. Sarol
Erzincan	Gazianteb
R. Bayındır	E. Cenani
İsparta	İstanbul
T. Trğlı	N. Kırşan
İzmir	Kars
D. Akbel	Muhalifim
	B. Öcal
Kastamonu	Kayseri
M. İslâmoğlu	O. Kavuncu
Kırşehir	Kütahya
Muhalifim	S. S. Nasuhoğlu
F. Yalçın	
Maraş	Nevşehir
Muhalifim	N. Önder
E. Soysal	

Niğde
R. Gürsoy

Rize
H. Agun

Rize
M. Önal

Ordu
A. H. Onat

Rize
İ. Akçal

Siird
B. Erden

Siird
M. D. Süalp
Trabzon
İ. Şener

Zonguldak
H. Timur

Sinob
Ö. Özen
Van
Muhafim
F. Melen

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Petrol Dairesi Reisliği 1959 yılı Bütçe Kanunu

MADDE 1. — Petrol Dairesi Reisliği 1959 bütçe yılı masrafları için bağlı (A/1) işaretli cetvelde gösterildiği üzere 1 407 188 lira tahsisat verilmiştir.

MADDE 2. — Petrol Dairesi Reisliği 1959 bütçe yılı masraflarına karşılık olan varidat, bağlı (B) işaretli cetvelde gösterildiği üzere 1 407 188 lira olarak tahmin edilmiştir.

MADDE 3. — Petrol Dairesi Reisliğince 1959 bütçe yılında elde edilecek varidat çeşitlerinden her birinin dayandığı hükümler (C) işaretli cetvelde gösterilmiştir. Bu cetvelde yazılı varidatın tarh ve tahsiline 1959 bütçe yılında da devam olunur.

MADDE 4. — Petrol Dairesi Reisliğinin 30 . VI . 1939 tarihli ve 3656 sayılı Kanununun 19 ncu maddesine giren hizmetlilerine ait kadrolar, bağlı (D) işaretli cetvelde gösterilmiştir. 3656 sayılı Kanununun 9 ncu maddesi gereğince muvakkat mahiyetteki hizmetliler için kadro alınabilecek tertipler, bağlı (E) işaretli cetvelde gösterilmiştir.

MADDE 5. — İstimlak bedeli ile ika edilecek, zararlar karşılığı olarak petrol hakkı sahiplerinden alınacak mebalığden idarece irat kaydı lâzımgelenler bir taraftan bağlı (B) işaretli cetvelde varidat, diğer taraftan (A/1) işaretli cetvelin ilgili tertiplerine Maliye Vekâletince tahsisat kaydolunur.

MADDE 6. — Geçen yıl borçları fashındaki tahsisat üstünde çıkarı ve 1958 bütçesinin aidolduğu tertiplerinde karşılığı bulunan borçlar ilgili oldukları hizmet fasıllarından bu fasla, Maliye Vekâletince aktarılacak tahsisattan ödenir. 1954 - 1958 bütçe yıllarına aidolup da Muhasebe Umumiye Kanununun 93 ncu maddesine göre zaman aşımına uğramamış ve karşılıkları yılları bütçesinde bulunan borçlar 1959 yılı bütçesinin ilgili hizmet tertiplerinden veya 3 - 4 ncu kısım fasılları bakiyelerinden eski yıllar borçları fashına Maliye Vekâletince aktarılacak tahsisattan ödenir.

BÜTÇE ENCÜMENİNİN TADILI

Petrol Dairesi Reisliği 1959 yılı bütçe kanunu lâyihası

MADDE 1. — Aynıyle Kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Aynıyle kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Aynıyle kabul edilmiştir.

MADDE 4. — Aynıyle kabul edilmiştir.

MADDE 5. — Aynıyle kabul edilmiştir.

MADDE 6. — Aynıyle kabul edilmiştir.

Hü.

B. E.

MADDE 7. — Bu kanun 1 Mart 1959 tarihinden itibaren mer'idir.

MADDE 8. — Bu kanun hükümlerini icraya Maliye ve Sanayi Vekilleri memurdur.

Başvekil <i>A. Menderes</i>	Devlet Vekili
Devlet Vekili <i>A. Aker</i>	Devlet Vekili ve Münakalât V. V. <i>M. Kurbanoğlu</i>
Devlet Vekili ve Çalışma V. V. <i>H. Şaman</i>	Adliye Vekili <i>E. Budakoğlu</i>
Millî Müdafaa Vekili <i>E. Menderes</i>	Dahiliye Vekili ve Hariciye V. V. <i>Dr. Namık Gedik</i>
Hariciye Vekili	Maliye Vekili <i>H. Polatkan</i>
Maarif Vekili <i>C. Yardımcı</i>	Nafia Vekili <i>T. İleri</i>
Ticaret Vekili <i>H. Erkmén</i>	Sih. ve İç. Mua. Vekili <i>Dr. L. Kırdar</i>
Güm. ve İnh. Vekili <i>H. Hüsmán</i>	Ziraat Vekili <i>N. Ökmen</i>
Münakalât Vekili	Çalışma Vekili
Sanayi Vekili	Bas. - Yay. ve Turz Vekili <i>S. Somuncuoğlu</i>
İmar ve İskân Vekili <i>M. Berk</i>	Koordinasyon Vekili ve Sanayi V. V. <i>S. Ataman</i>

MADDE 7. — Aynıyle kabul edilmiştir.

MADDE 8. — Aynıyle kabul edilmiştir.

A/1 - CETVELİ

F.	M.	Tahsisatın nev'i	1958	1959 yılı için	
			Yılı tahsisatı Lira	Hükümetçe istenen Lira	Encümençe kabul edilen Lira
<i>İkinci kısım - Personel masrafları</i>					
I - Maaşlar ve ücretler					
201		Maaşlar			
	11	Memurlar maaşı	405 500	394 700	394 700
	12	Mukaveliler maaşı (6326 sayılı Kanununun 18 nci maddesinin B fıkrası ile 6558 sayılı Kanununun 3 ncu maddesi gereğince)	93 900	104 700	104 700
	21	Açık maaşı	1	1	1
		Fasıl yekûnu	499 401	499 401	499 401
202		Hizmetliler ücreti	95 625	102 425	102 425
204		Ecnebi uzman ve hizmetlilerle bunlara yardımcı personelin ücretleri	85 000	150 000	150 000
II - Başka haklar					
206		4598 sayılı Kanun gereğince yapılacak zam ve yardımlar			
	11	Çocuk zammı	10 000	5 000	5 000
	21	Doğum yardımı	2 000	2 000	2 000
	31	Ölüm yardımı	3 000	3 000	3 000
		Fasıl yekûnu	15 000	10 000	10 000
207		Ecnebi dil bilenlere 3656 sayılı Kanununun 5 nci maddesi gereğince ödenecek para mükâfatı	1 500	1	1
209		5434 sayılı Kanun gereğince T. C. Emekli Sandığına yapılacak ödemeler			
	11	% 5 emekli ve % 25 giriş kesenekleriyle artış farkları karşılığı	20 210	20 445	20 445

F.	M.	Tahsisatın nev'i	1958	1959 yılı için	
			Yılı tahsisatı Lira	Hükümetçe istenen Lira	Encümençe kabul edilen Lira
	12	% 1 ek karşılıkları	3 966	3 708	3 708
	13	Emekli ikramiyesi	20 000	20 000	20 000
	14	Sandık yönetim masraflarına iştirak hissesi	1 000	1 000	1 000
	15	Diğer ödemeler	1 000	1 000	1 000
		Fasıl yekûnu	46 176	46 153	46 153
210		Temsil tahsisatı (6326 sayılı Kanununun 18 nci maddesinin «a» fıkrası)	25 200	25 200	25 200
229		Memur, hizmetli, emekli, dul ve yetim aylıklarında yapıla- cak değişikliklerin gerektirdi- ği her türlü masraflar karşılığı (Bu fasıldan (A/1) işaretli cet- velin alâkalı tertiplerine gerek- li tahsisatı aktarmaya Maliye Vekili yetkilidir.)	0	200 000	200 000
		İkinci kısım yekûnu	767 902	1 033 180	1 033 180
		<i>Üçüncü kısım - Yönetim masrafları</i>			
301		Büro masrafları			
	10	Kırtasiye	6 000	10 000	10 000
	20	Döşeme	5 000	5 000	5 000
	30	Demirbaş	4 000	5 000	5 000
	40	Öteberi masrafları	5 000	10 000	10 000
	50	Aydınlatma	2 500	6 000	6 000
	60	Isıtma	1	22 000	22 000
		Fasıl yekûnu	22 501	58 000	58 000
303		Basılı kâğıt ve defterler	8 000	12 000	12 000
304		Posta, telgraf ve telefon ücret ve masrafları			
	11	Posta ve telgraf ücretleri	5 000	5 000	5 000
	21	Telefon masrafları	7 000	27 000	27 000
		Fasıl yekûnu	12 000	32 000	32 000

F.	M.	Tahsisatın nev'i	1958	1959 yılı için	
			Yılı tahsisatı Lira	Hükümetçe istenen Lira	Encümençe kabul edilen Lira
305		Kira bedeli	75 000	75 000	75 000
306		Giyeceler	2 000	4 500	4 500
307		Harcırahlar			
	10	Daimî vazife harcırahı	1 000	1 000	1 000
	20	Muvakkat vazife harcırahı	15 000	15 000	15 000
	40	Enebi memleketler harcırahı	12 500	40 000	40 000
	50	Enebi uzman ve hizmetlilerle bunlara yardımcı personelin harcırah ve başka masrafları	15 000	22 000	22 000
		Fasıl yekûnu	43 500	78 000	78 000
308		4598 sayılı Kanun gereğince ödenecek tedavi masrafları ve harcırahları	4 000	6 000	6 000
309		Taşıtlar masrafları			
	21	İşletme masrafları	2 000	4 000	4 000
	22	Onarma masrafları	2 000	4 000	4 000
		Fasıl yekûnu	4 000	8 000	8 000
		Üçüncü kısım yekûnu	171 001	273 500	273 500
<i>Dördüncü kısım - Daire hizmetleri</i>					
403		Temsil masrafları	3 000	4 000	4 000
407		Muhasebei Umumiye Kanununun 48 nci maddesini ilgilendiren masraflar			
	30	Geriverilecek paralar	1 000	1 000	1 000
	40	Mahkeme harcları	1 000	1 000	1 000
		Fasıl yekûnu	2 000	2 000	2 000

F.	M.	Tahsisatın nev'i	1958	1959 yılı için	
			Yılı tahsisatı Lira	Hükümetçe istenen Lira	Encümençe kabul edilen Lira
417		6326 sayılı Petrol Kanununun 9 ve 87 nci maddelerini ilgilendiren masraflar			
	10	Petrol hakkı sahipleri tarafından ika olunacak zararların tazmini ve hasarların telâfisi maksadiyle yapılacak ödeme ve masraflar	1 000	1 000	1 000
	20	İstimlâk olunacak arazilere ait istimplâk bedelleri karşılığı ve ilgili masraflar	1 000	1 000	1 000
	30	6326 sayılı Petrol Kanununun 27, 38, 51, 52 ve 116 nci maddelerinin gerektirdiği masraflar	50 000	50 000	50 000
		Fasıl yekûnu	52 000	52 000	52 000
419		Mahkeme masrafları ile 6326 sayılı Kanunun 21 nci maddesi gereğince komiserlere verilecek ücret ve masraflar	10 000	10 000	10 000
446		6085 sayılı Kanunun 56 nci maddesi gereğince sigorta fonu karşılığı	0	100	100
447		7126 sayılı Kanunun 37 nci maddesi gereğince sivil müdafaa fonu karşılığı	0	1 408	1 408
451		Yayın masrafları			
	10	Satınalma ve abone	5 000	10 000	10 000
	20	Başka her çeşit masraflar	2 500	4 000	4 000
		Fasıl yekûnu	7 500	14 000	14 000
		Dördüncü kısım yekûnu	74 500	83 508	83 508

F.	M.	Tahsisatın nev'i	1958	1959 yılı için	
			Yılı tahsisatı Lira	Hükümetçe istenen Lira	Encümençe kabul edilen Lira
<i>Beşinci kısım - Borçlar</i>					
501		Geçen yıl borçları	9 725	10 000	10 000
502		Eski yıl borçları (1954 - 1957)	1 000	1 000	1 000
505		Hükme bağlı borçlar	1 000	6 000	6 000
		Beşinci kısım yekûnu	11 725	17 000	17 000

KISIMLAR YEKÛNU

İkinci kısım yekûnu	767 902	1 033 180	1 033 180
Üçüncü kısım yekûnu	171 001	273 500	273 500
Dördüncü kısım yekûnu	74 500	83 508	83 508
Beşinci kısım yekûnu	11 725	17 000	17 000
UMUMİ YEKÛN	1 025 128	1 407 188	1 407 188

B - CETVELİ

F.	M.	Varidatın nev'i	1958	1959 yılı için	
			Yılı tahminleri Lira	Hükümetçe tahmin edilen Lira	Encümençe tahmin edilen Lira
1		Hazine yardımı			
	1	Yatırımlar dışında kalan masraflar için	0	0	0
	2	Yatırımlar için	0	0	0
		Fasıl yekûnu	0	0	0
2		Petrolde Devlet hakkı	725 126	1 107 186	1 107 186
3		Müteferrik varidat	1	1	1
4		Teberrular	1	1	1
5		Geçen yıldan devreden nakit mevcudu	300 000	300 000	300 000
		UMUMİ YEKÜN	1 025 128	1 407 188	1 407 188

C - CETVELİ

Vergilerin, resimlerin ve başka varidatın dayanakları

Nev'i	Tarihi	Numarası
Kanun	16 . III . 1954	6 326
»	21 . V . 1955	6 558
»	6 . VI . 1957	6 987

Ö Z E T İ

Petrol Kanuna
Petrol Kanununun bazı maddelerinin tadili ve bazı maddelerine fıkralar ilâvesi hakkında Kanun 6326 sayılı Petrol Kanunu ile bu kanunda değişiklik yapan 6558 sayılı Kanunun bazı maddelerinin tadili ve bazı maddelerine fıkralar ilâve edilmesi hakkında Kanun

D - CETVELİ

G.	Memuriyetin nev'i	Aded	Ücret
1	Dessam	1	550
2	Kaloriferci ve bahçıvan	1	250
3	Topoğraf	1	625
	» Yardımcısı	1	400
	Şöfor	1	300
4	Daktilo (Yabancı dil bilir)	1	550
	Daktilo	1	250
	Daktilo	1	200
5	Malzeme ekspereri	1	625
	Doktor	1	150
	Telsiz kontrol memuru	1	400
	Memur	2	400
6	Dağıtıcı	1	200
	Bekçi	1	125
	Hademe	1	150
	Hademe	3	125
	İşçi	1	150
			20

E - CETVELİ

F. Faslıın unvanı

204 Ecnebi uzman ve hizmetlilerle bunlara yardımcı personelin ücretleri